
formation of communicative competence are considered. Communicative approach is one of the advanced competencies, which is formed by the means of personally oriented learning by involving all participants of the educational process in the analysis, synthesis, reflective activity during the educational activity.

Keywords: *communicative approach, English philology, higher education, principles of implementation, peculiarities of communicative competence formation.*

УДК 37:141.319.8]:94“1917/1991”

Загородня А. А.,
*доктор педагогічних наук, доцент,
головний науковий співробітник відділу історії та філософії освіти,
Інститут педагогіки НАПН України,
м. Київ, Україна
ORCID ID 0000-0003-2418-1670*

ФІЛОСОФСЬКЕ ОСМИСЛЕННЯ ПИТАННЯ ОСВІТИ 1917-1991 РР.: СОЦІАЛЬНО-АНТРОПОЛОГІЧНИЙ ПІДХІД

У статті розкривається філософське осмислення питання освіти 1917-1991 років у соціально-антропологічному підході. Висвітлено основи суспільного гуманізму, яке закладає релігійне виховання та сприяє сприйняттю молоді ідеалам добра як найвищої цінності та формуванню християнського світогляду. Встановлено, що віра є складовою світогляду і основою діяльності людини, а також те, що релігія розкриває потребу розпізнавати можливості, приховані всередині людини, для здійснення, здавалося б, неможливого. Розкрито християнські цінності які пов'язані з усвідомленням важливості ідеалів, які пропонує нам християнство. Визначено, що оскільки суспільно-духовне буття залежить від конкретного виду людини (діяльності, інтелекту, духовності, комунікабельності тощо), то для оптимального розвитку особистості педагогіка повинна дати їй можливість залишатися фізично, соціально та духовно активною. Доведено, що чинниками успішної підготовки педагогів є увага до гуманізації людської свідомості, формування національної самосвідомості, етнопедагогічні аспекти цього формування, праця, духовна підготовка, які забезпечують досвідну орієнтацію особистості в ціннісному плані, а саме: формування, моральні стосунки, юнацькі Людські стосунки, атмосфера життєдіяльності, процес забезпечення саморозвитку та рівноправність.

Ключові слова: *філософське осмислення, соціально-антропологічний підхід, основи суспільного гуманізму, релігійне виховання, християнський світогляд, цінності, розвитку особистості, педагогіка, інтелект, духовність.*

Традиції народу є джерелом духовності, виховних ідеалів людини, чинником успадкування її духовних надбань. Основи суспільного гуманізму закладає релігійне виховання, яке сприяє сприйняттю молоддю ідеалу добра як найвищої цінності та формуванню християнського світогляду (а не визначення конфесійних рис). Віра є складовою світогляду і основою діяльності людини. Релігія розкриває потребу розпізнавати можливості, приховані всередині людини, для здійснення, здавалося б, неможливого. Віра надихає людину, піднімає її за межі обставин: “Для тих, хто щиро вірить, віра зовсім не є чимось доданим до їхньої природно створеної істоти. Вона висвітлює та висвітлює найбільш вражаючий героїзм поведінки великих святих і

буденну щоденну поведінку якась мати родини чи якийсь бідний фермер... жива релігійна душа сповнена свідомості неможливості пізнання Бога”. Методологічна основа формування українського світогляду, у М. Шлемкевича [2], дозволяє визначити пріоритетність ставлення до людини, її природи, розуміння співіснування зі світом, іншими людьми та Богом, а також визначальні фактори для успішного розвитку молоді. Християнські цінності пов’язані з усвідомленням важливості ідеалів, які пропонує нам християнство. Чинниками успішної підготовки педагогів є увага до гуманізації людської свідомості, формування національної самосвідомості, етнопедagogічні аспекти цього формування, праця, духовна підготовка, які забезпечують досвідну орієнтацію особистості в ціннісному плані, а саме: формування, моральні стосунки, юнацькі Людські стосунки, атмосфера життєдіяльності, процес забезпечення саморозвитку та рівноправність. Ступінь впливу цих факторів на морально-етичний вибір людини залежить від глибини її віри в певні ідеали [4].

За відсутності системного підходу до організації розвитку духовної сили молодих українців необхідна насамперед певна теоретико-методологічна база для формування цілісного світогляду людини та забезпечення того, щоб моральна орієнтація визначала спосіб організації діяльності соціальних груп. Щоб знайти орієнтири для формування свого світогляду, М. Шлемкевич наполягає: “Людина, яка дискутує, повинна мати свої переконання” [1]. Крім того, наголос на духовних цінностях супроводжується глибокою інтеграцією моральних почуттів людини в життя нації в духовних рамках, забезпечуючи орієнтацію особистого досвіду та потреб, а також прийняття відповідного життєвого вибору. переконайтеся.

Зауважимо, що виховні чинники розглядаються як чинники зовнішнього середовища, з яким взаємодіє людина [1], а фактори розвитку духовної сили української молоді – як “носії ціннісних орієнтирів особистості, інструменти її творчої діяльності”.

Ще одним важливим чинником формування цілісного світогляду української молоді є праця, яка є способом змінювати світ і служити сусіднім державам. М. Шлемкевич також передбачає пошуки шляхів досягнення відповідальності за долю нації, рішучості, дієвості, автентичності, працьовитості (переважно завдяки здатності мислити й організовувати своє життя), помітної зміни суспільної свідомості, яка може простежується до якостей “нової” людини, і розглядається як твір, тісно пов’язаний з українською боротьбою: “група порядних людей, перетворених у суспільство вищим порядком, вищим порядком, що втілює моральні ідеали” [2].

На думку М. Шлемкевича, свобода вибору є важливим фактором становлення особистості та розвитку духовної сили української молоді, необхідної для задоволення духовних потреб і збереження особистої гідності. “Існує багато можливостей, перш ніж зробити вибір, перш ніж прийняти рішення, – наголошує він, – і їх зважують, досліджують у своєму розумі, підходять до них із підозрою”. Якщо це миттєво впевнено, тоді немає потреби думати, вибирати, вирішувати. Свобода волі людини – це перевірена, піддана сумніву свобода вибору” [2]. Дослідник вважає, що процес виховання духовної сили української молоді потребує обережності й терпіння. Мислення і вільна особистість допомагає людям усвідомити, що від неї залежить багато речей, і тільки тверда віра може допомогти протистояти спокусі.

Організація позитивної психологічної атмосфери для формування особистісного світогляду та визначення шляхів організації суспільної діяльності є важливими чинниками розвитку духовних сил української молоді, які залежать від реалізації

педагогічних стосунків, стосунків між учасниками соціальної громадської діяльності. Це означає, що на всіх етапах організації цього заходу вчителі повинні проявляти мудрість, тактовність, позитивні емоції, не можна звинувачувати інших у своїх недоліках чи негативній поведінці. Адже найперше завдання вчителя – створити таке середовище, забезпечене відповідними стосунками, яке буде морально підтримувати і допомагати ставати кращим.

Зауважимо, що в контексті світоглядних поглядів М. Шлемкевича [1; 2; 3], чинниками формування суспільно-політичне життя українського суспільства він визначав соціокультурні умови, як от: свободу вибору, віросповідання, самовдосконалення, збереження культурних традицій, тощо.

Не менш впливовими чинниками слугують соціальне оточення, родинне середовище, культурно-просвітницька діяльність діячів освіти, культури, особливості національного способу мислення, діяльність різноманітних соціальних спільнот. У такий спосіб людина є ядром отримання та поглинання властивостей спільноти в якій вона перебуває.

Висновки і пропозиції. Отже, наукові дослідження доводять, що модернізація освіти неможлива без визнання правил, які визначають результат акту навчання: розвиток кожної особистості передбачає повторення процесу її еволюції як виду та створення власної особистої історії, який на його соціалізацію впливає. Людина, онтогенез якої залежить від комплексу механізмів (космічних явищ, сонячної активності, закономірностей еволюції тощо), що впливають на розвиток усього живого. Оскільки суспільно-духовне буття залежить від конкретного виду людини (діяльності, інтелекту, духовності, комунікабельності тощо), то для оптимального розвитку особистості педагогіка повинна дати їй можливість залишатися фізично, соціально та духовно активною.

Соціальний антропологічний аспект широко розробляється в дискурсі М. Шмелькевича про філософію релігії. Вчений розробив методи висвітлення проблем духовного світу людини, тобто її особистісного самоствердження у світі. На основі духовних надбань українського народу розвивалася українська національна філософська думка дослідників, що ґрунтувалася на засадах гуманізму. У соціально-антропологічній перспективі М. Шмелькевича релігійний дискурс характеризується утвердженням духу у відношенні до Бога. У цьому універсальному русі життя духовна енергія підтримує думку, а думка дає енергію для постійного мислення людей, які шукають шлях до істини, прихованої у вірі в надприродну силу.

Тому подальші звернення до релігійно-філософських питань філософів української діаспори є перспективними в плані подальшої дослідницької проблематики.

Використана література:

1. Шлемкевич М. Дискусія і про дискусію. Листи до Приятелів. Нью-Йорк – Торонто : Ключі, ч. 3–4 (97–98), р. IX. 1961, березень – квітень. С. 53–56.
2. Шлемкевич М. Загублена українська людина. Київ : МП “Фенікс”, 1992. 168 с.
3. Яців О. Методологічні засади становлення світогляду у спадщині Миколи Шлемкевича та їх використання в сучасній системі виховання. Збірник наукових праць. Випуск 25 (2–2018) Частина 1. Розділ 1. Педагогіка. С. 211-216.
4. Загородня А. А. Соціальна антропологія в контексті освіти та виховання особистості (друга половина XIX століття) як чинник сучасних освітніх змін. *Наука і техніка сьогодні*. 2022. 11 (11). С. 95-106.

Abstract

The article reveals the philosophical understanding of the issue of education in 1917-1991 in a socio-anthropological approach. The foundations of social humanism, which lays down religious education and promotes the perception of the ideals of good as the highest value and the formation of a Christian worldview among young people, are highlighted. It has been established that faith is a component of the worldview and the basis of human activity, as well as that religion reveals the need to recognize the possibilities hidden within a person to accomplish the seemingly impossible. Christian values are revealed, which are connected with the awareness of the importance of the ideals offered to us by Christianity. It was determined that since social and spiritual existence depends on a specific type of person (activity, intelligence, spirituality, sociability, etc.), for the optimal development of the individual, pedagogy should give him the opportunity to remain physically, socially and spiritually active. It has been proven that the factors of successful training of teachers are attention to the humanization of human consciousness, the formation of national self-awareness, ethno-pedagogical aspects of this formation, work, spiritual training, which ensure the experiential orientation of the individual in terms of values, namely: formation, moral relations, youth Human relations, atmosphere life activities, the process of ensuring self-development and equality.

Keywords: *philosophical understanding, socio-anthropological approach, foundations of social humanism, religious education, Christian worldview, values, personality development, pedagogy, intelligence, spirituality.*

УДК 378.147: 811.111

Заслужена А. А.,

*кандидат педагогічних наук, доцент,
доцент кафедри іноземних мов і перекладу,
Національний авіаційний університет,
м. Київ, Україна,
ORCID ID 0000-0001-5628-790X*

ІНШОМОВНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ У ЗВО

Автор визначає провідні підходи, що застосовуються при іншомовній підготовці майбутніх соціальних працівників на заняттях в режимі онлайн. Вказано фактори, які слід враховувати при реалізації дистанційного навчання. Зазначено необхідність розвитку вольових якостей студентів та їх “рольових позицій ідентифікації”, особливо рольової позиції Я-професіонал.

Ключові слова: *соціальний працівник, ЗВО, онлайн навчання, дистанційна форма навчання, підходи, науковий гурток.*

Безсумнівно, “пандемія коронавірусної інфекції, уведення воєнного стану в Україні стали тими модифікувальними факторами, які зумовлюють зміни в організації освітнього процесу, у функціях професійно-педагогічної діяльності і науково-педагогічного працівника” [1, с. 29]. У зв’язку з цими довготривалими подіями в умовах непередбачуваності і непрогнозованості, ЗВО України змушені були перейти на дистанційну форму навчання. Хоча офлайн навчання вже триває не перший рік і